

Rebecca West

Mary en Rose

Vertaald uit het Engels
door Anke ten Doeschate en René van Veen

SIGNATUUR

2022

1

Het was zo'n prachtige dag dat ik wilde dat ik hem langzaam kon beleven, zoals je ook langzaam muziek kunt spelen. Ik zat met mijn zus Cordelia, mijn tweelingzus Mary en mijn nicht Rosamund in de zitkamer van ons huis in Lovegrove, een buitenwijk van Zuid-Londen. Het was een warme zaterdagmiddag eind mei. Het leek wel hoogzomer en het zonlicht wierp honingkleurige banen op de vloer. Stofdeeltjes dwarrelden in de lucht en bijen gonsden rond een paarse tak van de sneeuwbal die in een vaas op de schoorsteenmantel stond. We werden met ons vieren ondergedompeld in het gevoel dat we niets hoefden op een manier die we nooit eerder hadden ervaren en ook nooit meer zouden ervaren. Over een paar weken was school afgelopen en we hadden alle examens gehaald, dus we gingen onze intrede in de volwassen wereld maken. We waren zo blij als ontsnapte gevangenen, want we hadden het altijd maar niets gevonden om kind te zijn. Ook toen al werd de schijn gewekt, wat in de loop der jaren alleen maar erger is geworden, dat kinderen andersoortige wezens dan volwassenen zijn, met een andere beleving van alles en een andere intelligentie, wat hen in staat stelt een afgezonderd, bevredigend bestaan te leiden. Ik vond dat toen al larie en vind dat nog steeds. Een kind is een volwassene die tijdelijk in een toestand verkeert die geen kans op geluk biedt. Als je nog klein

bent, kamp je met fysieke en mentale gebreken die zich laten vergelijken met de gevolgen van een vreselijk ongeluk of verschrikkelijke ziekte. Maar waar de verlamden en verminkten op mededogen kunnen rekenen omdat ze niet kunnen lopen, gedragen moeten worden, hun wensen niet kenbaar kunnen maken of niet goed kunnen nadenken, heeft niemand mededogen met kleine kinderen die hun frustratie en gekrenkte trots alleen kunnen uiten door te huilen. Weliswaar verbetert dit met de jaren en krijg je steeds meer de controle over jezelf, maar hierdoor kom je in een valstrik terecht. In de wereld van volwassenen ben je in het nadeel als lid van een onderdanige soort die niet kan ontkennen dat deze onderwerping niet zonder reden plaatsvindt. Volwassenen weten immers onmiskenbaar meer dan kinderen. Dat is echter niet het gevolg van ware superioriteit: ze weten simpelweg van de hoed en de rand doordat ze ouder zijn. Het is alsof je een groep mensen in de woestijn neerzet van wie sommigen een kompas hebben en anderen niet. Die met een kompas behandelen de anderen als minderwaardig en maken hen belachelijk zonder de onrechtvaardigheid van die situatie in te zien, maar intussen leiden ze hen, vaak in alle vriendelijkheid, terug naar veilig gebied. De kindertijd komt mij nog altijd voor als een vreselijk ongelijke toestand. Volgens mij waren wij vieren terecht blij dat we de grens van de woestijn hadden bereikt.

We zaten zo ontspannen in de zonovergoten kamer dat we evengoed bloemen hadden kunnen zijn. We kregen weliswaar nog altijd huiswerk, maar onze boeken lagen ongeopend op tafel. Om narigheid te voorkomen zouden we ze misschien op maandagochtend onder het aankleden even openslaan. Ik lag onderuitgezakt in een leunstoel met mijn voeten op een andere stoel, omdat ik er geen genoeg van kreeg om naar mijn

nieuwe, lange kokerrok te kijken. Mary had haar haar die middag voor het eerst opgestoken. De afgelopen maanden had ze het, net als ik, in een zogenaamde *cadogan* gedragen: in een dubbele vlecht die in de nek met een breed, glanzend lint was samengebonden. Maar nu probeerden we ons haar als echte volwassenen op te steken. Op haar schoot lag een bergje haarspelden en ze hield een kam in haar ene en een handspiegel in haar andere hand. Af en toe schudde ze haar hoofd en boog ze haar lange, bleke nek om in de spiegel te kijken of haar zwarte haar nog goed zat. Zwanen schudden op dezelfde manier hun kop en glijden dan in het rimpelloze water verder boven hun spiegelbeeld. Rosamund naaide een met stroken versierde onderrok voor de winkel aan Bond Street die de fraaie onderkleding opkocht die haar moeder en zij maakten, maar ook zij, die alles altijd al traag deed en zelfs stotterde, nam nu nog meer de tijd. Zo nu en dan legde ze haar naald neer en reikte ze naar de theetafel die we, lui als we waren, nog niet hadden afgeruimd, en pakte ze een suikerklontje. Onder het kauwen leunde ze achterover, pakte ze een van haar zware, goudblonde en tot over haar schouders vallende krullen en wond die om haar wijsvinger, misschien om er een nog mooiere pijpenkrul van te maken of om hem simpelweg te kunnen bewonderen. Cordelia was haar kousen aan het stoppen. Ze boog haar hoofd met het roodgouden haar op de devote, onbaatzuchtige manier waarmee ze alles deed: een buitenstaander had kunnen denken dat de kousen van iemand anders waren. Ze was echter niet zo erg als ze leek. Desgevraagd zou ze hebben toegegeven dat ze van haar waren. Ze was een bedrieger, maar eerder fysiek dan mentaal. Wat ze ook deed, haar lichaam verkondigde de boodschap dat dit van groot moreel belang was.

Vandaag waren wij viere echt walgelijk sloom. Rosamund en Mary waren absolute schoonheden, vergelijkbaar met de vrouwen in het werk van Tennyson, met grote, abnormaal glanzende ogen en in het bezit van bijzondere kleuren: het prachtige goudblonde haar van Rosamund en de lieleblanke huid van Mary. Cordelia was met haar korte, roodgouden krullen en haar rozige huid eveneens zo bevallig als maar mogelijk was. Ik was best mooi, niet zo knap als de anderen, maar uit het gedrag van mannen die ik tegenkwam, kon ik afleiden dat ik er ook mocht zijn. Als ik met mama naar de bank ging om een cheque te innen, deden de klerken het voorkomen dat de overhandiging van het geld hun meer moeite kostte dan nodig, alsof ze hun goede intenties tegenover mij wilden benadrukken. Dat vonden we leuk, maar tegelijkertijd ook niet. We wilden wel tot volwassenen uitgroeien, maar dat misschien liever niet als vrouw. Onze lichamen vertoonden inmiddels de vormen van de fraaiste standbeelden, maar daar hadden we niets aan, omdat we niet naakt of slechts in een Griekse jurk konden rondlopen en omdat hierdoor onze blouses en keurslijven alleen maar lastiger pasten. Ook de andere gevolgen van onze sekse kwamen ons zinloos voor. Met uitzondering van Rosamund, die elk lichamelelijk feit accepteerde, konden we ze niet uitstaan. Dankzij onze goede gezondheid ervoeren we die gevolgen slechts als ongemak, maar toch vonden we het zinloos, volkomen zinloos, dat we dat ongemak voortdurend moesten ondergaan omdat we op een bepaald moment, over vele jaren, misschien kinderen zouden krijgen, waarop de kans echter heel klein was. We hadden een somber beeld van het huwelijk. Mijn vader had ons onlangs in de steek gelaten; hij was niet overleden, maar weggegaan. Dat had hij naar onze overtuiging niet uit wreed-

heid gedaan, maar omdat het voor ons beter was dat hij uit ons leven verdween. Hij was een gokker en mijn moeder voerde een constante strijd, als een infanteriesoldaat in het soort oorlog van toen, voor onderdak en brood op de plank. De vader van Rosamund was een kwaadaardige excentriekeling, een succesvolle zakenman die, met uitzondering van wanneer hij spirituele mediums wilde raadplegen, de hand dusdanig op de knip hield dat haar moeder, mama's nicht Constance, en zij hun toevlucht bij ons hadden gezocht. We wisten dat onze situatie niet gewoon was, want het leek erop dat er ook betrouwbare vaders waren. Als we bij schoolgenoten op bezoek gingen, waren we vaak blij verrast door de evenwichtige sfeer daar in huis, die niet alleen door hun moeder tot stand werd gebracht, maar ook door de vriendelijke en verstandige man die vlak na de thee thuiskwam. We dachten echter dat deze vaders misschien wel zo goed waren omdat ze niet beter wisten. Onze vader had gokt en de vader van Rosamund had tijd en geld verspild door in het duister doden op te roepen die er niet waren. Beiden hadden dit gedaan omdat ze een hekel aan deze wereld hadden en hun heil wilden zoeken in een andere wereld, waarvan ons het bestaan was gesuggereerd met toespelingen, afkomstig van het lot en het bovennatuurlijke. Beiden hadden hun weg in de wereld geweten. Mijn vader was een uitmuntende journalist en neef Jock een tamelijk befaamde musicus. Misschien waren die andere mannen alleen maar goede vaders omdat ze te weinig wisten van de wereld om zich ertegen af te zetten. En hoewel we Rosamunds vader verachtten, waren we dol op de onze en we wisten dat mama ondanks alle ellende een ongelukkig geluk kende dat groter was dan het gewone soort geluk. Hierdoor waren we echter nog resoluter van plan om niet te trou-

wen. Ze had zich aan haar man verbonden zonder te weten wat het haar zou gaan kosten. Als wij, die getuige waren geweest van de tol die zij had moeten betalen, onszelf tot die ellende zouden veroordelen, zelfs tegen dezelfde beloning, dan zou dat iets suïcidaals hebben en in contrast staan met het verlangen om koste wat kost door te gaan met leven, wat haar belangrijkste karaktereigenschap was.

Het huwelijk kwam ons voor als een afdaling in een crypte waar in het flakkerende licht van brandende fakkels een prachtig offerritueel werd gehouden. Natuurlijk zagen we er ook de schoonheid van. Maar wij wilden in het zonlicht blijven en konden geen reden bedenken waarom we ons zouden opofferen. Daarom wilden we de lijnen volgen die van ons lichaam recht naar de horizon leken te lopen en altijd bovengronds blijven. Met Mary en mij kwam het wel goed. Dat hadden we onze hele kindertijd steeds gezegd, en dat was ook zo. We gingen net als onze moeder concertpianiste worden. Mary had een beurs voor het Prince Albert College in South Kensington gekregen en ik een voor het Athenaeum aan Marylebone Road. Met Rosamund ging het ook goed komen. Na de vakantie zou ze leerling-verpleegster worden in een kindersziekenhuis in een buitenwijk van Oost-Londen. Ze verlangde er evenzeer naar om verpleegster te worden als wij naar een bestaan als concertpianiste. Ze dacht aan ziekenhuisafdelingen, poliklinieken, verband en uniformen met dezelfde kalme, bedachtzame gulzigheid als waarmee ze op suikerklontjes kauwde. We wisten niet op welke manier het met Cordelia goed zou komen, maar ook dat zou gebeuren. Al van jongs af aan had ze violiste willen worden, maar ze had gespeeld alsof ze in een theesalon optrad en had totaal geen verstand van muziek. Onlangs was haar op brute wijze duidelijk gemaakt

dat ze geen talent had, maar die schok was ze dusdanig goed te boven gekomen dat het evident was dat ze zich er niet onder liet krijgen. Mary en ik stonden er versteld van. Al ons hele leven hadden we een afkeer van haar zalvende spel gehad, maar nu gedroeg ze zich zoals ze had moeten spelen en toonde ze misschien wel meer pit dan wij allemaal. En wij bewonderden pit. De wereld bood genoeg kansen, je moest alleen genoeg pit hebben om ze te grijpen. Als je dat deed, kwam het goed, helemaal goed. Onze benadering van het leven leek heel natuurlijk, maar terugkijkend was die dat helemaal niet. We hadden evengoed vier prachtig beschilderde robots kunnen zijn. Maar toen gebeurde er iets leuks. Richard Quin, onze jongere broer, kwam vanuit de tuin naar binnen gerend om ons te vertellen dat de tulpen die we hadden gepoot eindelijk begonnen te bloeien. Hij ging mama halen om het haar te laten zien. Cordelia, die nooit geloofde dat ons gezin in ook maar iets succesvol kon zijn, riep uit: ‘Beginnen ze echt te bloeien?’ Mary en ik dienden haar van replek alsof hier niet alleen tulpen in het geding waren en zeiden dat dit zeer zeker het geval was, omdat we de koppen al dagen in de gaten hadden gehouden. Doordat ze zo lang was, liep Rosamund nogal onhandig achter ons aan de ijzeren tuintrap af. Mama en Richard Quin voegden zich bij ons en samen keken we naar het ronde bloemperk midden in het grasveld, naar de vierentwintig tulpen – twaalf rode en twaalf gele – en de zesendertig muurbloemen eromheen. We waren diep geraakt. Ze symboliseerden dat we een langdurige betovering hadden verbroken. Voor het eerst begonnen we te geloven dat we de dingen konden doen die anderen als vanzelfsprekend deden. Onze tuin was altijd al mooi geweest dankzij de vele sering, de boerenjasmijn en de kastanjabomen aan het eind van het

grasveld, gepoot door een vorige, inmiddels overleden bewoner die kennelijk een toneeldecor had willen creëren. Maar eerder hadden er in de bloemperken alleen een paar oude rozenstruiken gegroeid en wat irissen, maar die hadden op hompjes groene bladeren geleken. Dat was zo geweest zolang papa nog thuis woonde en ondertussen zijn geld vergokte. Hoewel planten en bloembollen in die tijd spotgoedkoop waren, hadden we alleen het strikt noodzakelijke gekocht. Op de ergste momenten had mama geen cent meer te besteden gehad en de betere tijden duurden nooit lang genoeg om een eind te maken aan onze angst om in de goot te belanden. Het geld dat we overhielden, gaven we uit aan concerten en theatervoorstellingen of aan bezoeken aan plekken die in onze ogen daarmee op gelijke voet stonden, zoals Kew Gardens en Hampton Court. Er was dus een eenvoudige verklaring voor het feit dat in onze tuin geen bloemen stonden: we hadden er het geld niet voor. Maar armen geven niet graag toe dat ze slaaf van hun armoede zijn en bedenken mythische verklaringen voor hun gebrek aan vrijheid. Wij maakten onszelf daarom wijs dat het maar vreemd was dat in onze tuin geen bloemen wilden bloeien.

Maar nadat papa ons in de herfst in de steek had gelaten, kon mama in ons onderhoud voorzien door enkele schilderijen te verkopen waarvan ze wist dat ze van waarde waren, al had ze met de vooruitziende blik dat deze noodsituatie zich ooit zou aandienen, altijd gedaan alsof dat niet zo was. Opeens waren onze geldzorgen zo goed als verdwenen. Op een dag gingen Cordelia, Mary, Richard Quin en ik naar een kwekerij aan de rand van Lovegrove om tuinplanten te bestellen die in het nieuwe jaar geleverd zouden worden. Ook kochten we wat hyacinten- en tulpenbollen die meteen gepoot moesten wor-

den. We hielden dit geheim voor mama en dat was maar goed ook, want de hyacinten zijn nooit opgekomen. Daar hadden we de pest over in, want het was koren op Cordelia's molen. De tulpen waren echter wel tot bloei gekomen: een kleine maar verpletterende overwinning. De scharlakenrode en goudkleurige tulpen verhieven zich omgeven door muurbloemen die veel fraaiër waren dan de huidige. De kwekers hadden ze nog niet met rood en geel vermengd waardoor ze een warme zachtbruine kleur vertoonden, het bruin van bruine ogen. We stonden bijna te springen van blijdschap.

‘Och, de geur, de geur van die muurbloemen,’ zei mama meisjesachtig, ook al was ze oud, mager en versleten. Zoals altijd wanneer ze heel blij was, gedroeg ze zich niet als onze moeder, maar als onze zus.

Ik legde mijn arm om haar middel en verwonderde me weer over het eigenaardige dat we allemaal in onze relatie met haar ervoeren. We waren nu allemaal langer dan zij en konden beschermend op haar neerkijken, zoals zij dat nog niet eens zo lang geleden bij ons had gedaan. Dat vonden we erg vermakelijk, alsof dit nog nooit in een gezin was gebeurd. Ik zou dolgelukkig zijn geweest als dit gevoel in die tijd niet steevast met het tegendeel gepaard was gegaan. Mama had nu genoeg geld, wij waren als haar dochters zeker van onze toekomst en Richard Quin zou altijd voor zichzelf kunnen zorgen. We konden nu als normale mensen bloemen laten bloeien en alles doen wat zij ook deden. Maar dit had pas gekund nadat papa was vertrokken en het voelde alsof we dit allemaal in ruil voor hem hadden gekregen. Kon ik God maar duidelijk maken dat ik dit allemaal wilde opgeven als papa dan bij ons zou terugkomen. Toch was mijn verdriet over zijn vertrek al niet meer zo hevig als eerst. Dat riep echter een ander verdriet bij me op,

want hierdoor manifesteerde ik me als harteloos. Ik deed daar niettemin mijn voordeel mee. Ik keek naar de tulpen en luisterde naar wat de anderen zeiden in de wetenschap dat ik al snel niet meer aan papa zou denken, en dat was ook zo.

‘We kunnen elkaar voor Kerstmis en voor onze verjaardagen bloembollen en planten geven,’ zei Mary, ‘en daarmee de andere perken vullen.’

‘Daar zullen we heel veel Kerstmissen en verjaardagen voor nodig hebben,’ zei Cordelia, maar in haar verbitterde woorden klonk geen verbittering door, want ook zij was blij.

‘Nee, liefjes,’ zei mama, ‘daar hoeven jullie niet over in te zitten. Natuurlijk moeten we behoedzaam met geld omgaan totdat jullie allemaal goed terecht zijn gekomen, maar ik kan heus wel iets opzijzetten voor de tuin.’

Ze was zo lang arm geweest dat zelfs wanneer ze zei dat ze ergens geld voor had, het klonk alsof ze bang was voor het tegendeel. We vonden het ergens dan ook wel een beetje bot van Richard Quin dat hij zei: ‘Zet dan voldoende opzij om elke maand een tuinman langs te laten komen in plaats van dat u hem pas inschakelt als de leveranciers zich met bijlen een weg naar de dienstingang moeten banen – of met machetes...’

‘Met francisca’s,’ zei ik.

‘Wat een onzin, kinderen,’ zei mama. ‘Wat zijn in hemelsnaam francisca’s?’

‘Denk na, mama,’ zei ik. ‘Je gaat niet naar school om je hoofd vol feitjes te proppen, je gaat naar school om te leren denken...’

‘Och, ik heb toch zo de pest daaraan,’ zei Richard Quin.

‘Zeggen ze dat ook op de jongensschool?’ vroeg Mary.

‘Natuurlijk gebruiken zowel de mannelijke als de vrouwelijke docenten daar een heel verachtelijke boeventaal – waag het

niet die thuis te gebruiken,' zei Richard Quin.

'Een francisca is een Frankische strijdbijl,' legde ik uit. 'Als u even had nagedacht, lieve mama...'

'Barungs,' zei Mary, 'ik hoop dat ze barungs meenemen. Die maken zo'n mooi geluid als je je daarmee een weg door het gebladerte baant – barunggg, barunggg.'

'De leveranciers zullen vast en zeker machetes gebruiken,' zei Richard Quin. 'Ze nemen "een dozijn machetes mee om de walvis aan stukken te slaan".' Dat stond in een boek over zestiende-eeuwse reizen waarvan we allemaal hielden. Hij vervolgde met: 'Ja, mama, u vindt het vast een goed idee dat uw bleke kinderen wat meer in de buitenlucht komen...'

'Volwassenen vinden altijd dat kinderen als vrolijke buitenlui moeten worden opgevoed,' zei Mary.

'Zou Weber die uitdrukking hebben bedacht?' vroeg mama zich af. 'Ik vind ze wel in de bezetting van *Der Freischütz* passen.'

'Even ter zake, mama,' zei Richard Quin. 'Ik heb het zo druk met cricket en tennis spelen dat ik geen tijd heb om regelmatig het gras te maaien en ook nog het toelatingsexamen voor de universiteit te doen. Cordelia is nog niet voldoende hersteld en als Mary en Rose het zouden doen, dat zou het grasveld eruitzien alsof het was gemaaid door twee jonge, getalenteerde pianistes die alleen maar aan muziek denken. U moet ook aan het gras zelf denken.'

'Dat arme grasveld lijkt een vrouw met een kapper die er niets van kan,' zei mama.

We moesten er harder om lachen dan het grapje eigenlijk verdiende, maar we waren dan ook erg gelukkig. Ik stond arm in arm met Mary en Rosamund en we wiegden heen en weer als takken in de wind.

‘Och jee,’ verzuchtte mama, ‘het is jaren geleden dat ik voor het laatst bij de kapper was.’

‘Ga dan gewoon,’ spoorden we haar zelfverzekerd aan, omdat we zelf nu ook steeds naar de kapper gingen in plaats van ons haar thuis te wassen. ‘Er is geen enkele reden om dat niet te doen. Rare mama, natuurlijk moet u zoals andere mama’s uw haar laten doen.’

‘Nee, kinderen,’ protesteerde ze, opnieuw in de greep van de armoede. ‘Dat zou zonde van het geld zijn. Ik ben oud en het doet er niet meer toe hoe ik eruitzie. Ik kan dat ook makkelijk zelf.’

‘Dat is lang niet zo makkelijk als u denkt, mama,’ zei Richard Quin.

‘Ik ga morgen naar de kapper,’ zei Cordelia. ‘Dan maak ik ook een afspraak voor u.’

‘Waarom hebben we daar niet eerder aan gedacht?’ verbaasde Mary zich.

‘Als u dit aan de juiste mensen overlaat,’ zei ik, ‘dan zien zowel het grasveld als u er prachtig uit.’

‘Nee, een grasveld verjongt zichzelf,’ zei ze, ‘een moeder niet.’

‘Dat is niet erg. Andere moeders denken te verjongen door naar de kapper te gaan en dat zou u ook kunnen doen,’ zei Richard Quin. ‘Maar u bent hoe dan ook perfect.’

‘Ponce de Leon, hofkapper,’ zei mama. ‘Och, wat hebben die muurbloemen een heerlijke geur, zwaar en verfrissend tegelijk.’

‘Jammer dat de hyacinten niet zijn opgekomen,’ zei ik. ‘Die ruiken minstens zo lekker.’

‘Waarom begin je daarover? We hebben ze vast verkeerd gepoot,’ zei Cordelia, weer zonder enige verbittering. Het was

nu eenmaal haar gewoonte om af te geven op alles wat we deden. Ze hield haar hoofd in haar nek en glimlachte naar de zon. ‘Zand. Ik las ergens dat je altijd zand onder de bollen moet doen.’

‘De man van de kwekerij heeft daar niets over gezegd,’ zei Mary mat. Vandaag gingen we geen ruzie maken.

‘Misschien heeft hij niet de moeite genomen om dat te zeggen omdat het maar een bescheiden aankoop was,’ zei Corde-lia, nog altijd glimlachend.

‘Ik weet waarom de tulpen wel en de hyacinten niet zijn opgekomen,’ zei Richard Quin. ‘Wij hebben de hyacinten gepoot en Rosamund de tulpen.’

‘Maar natuurlijk,’ riepen we uit, ‘dat zal het zijn geweest.’

‘Nee,’ stotterde Rosamund, ‘dat kan het niet zijn geweest. Een bol poten is simpel. Je stopt hem in de grond en wacht tot hij opkomt.’

‘Zo simpel kan het niet zijn,’ zei mama. ‘Och, die geur, die geur, ik ruik hem in vlagen.’

Ik herinner me nog dat mijn blijdschap op dat moment omsloeg in extase, dat het me opnieuw ergerde dat je het leven niet kunt vertragen zoals je muziek langzamer kunt spelen. Ik kon er echter totaal niet mijn vinger op leggen waarom dat zo was. Het was een kwestie van glimlachjes en halve tonen van tederheid. Een vrouw van middelbare leeftijd, vier meisjes en een schooljongen keken naar twee alledaagse soorten bloemen en voerden niet zozeer een gesprek als wel dat ze vriendelijkheden uitwisselden, als kinderen die een doos met chocolaatjes aan elkaar doorgeven. Ik snapte niet goed waarom het bloed in mijn oren suisde en waarom ik wist dat het bij muziek ook hierom draaide. Maar het moment was al verstreken voordat ik het grote belang ervan kon verklaren, want

vanuit het huis riep iemand ons. We keken geërgerd op omdat onze cirkel werd verbroken.

Maar het was meneer Morpurgo, die bij ons natuurlijk niets fout kon doen. Hij was een oude vriend van papa die zich altijd om hem had bekommerd, zelfs nadat papa zich zo eigenaardig had gedragen dat ze niet meer konden afspreken. Hij had hem een baan als hoofdredacteur van de krant van Lovegrove bezorgd. We hadden meneer Morpurgo pas leren kennen na het vertrek van papa. Sindsdien was hij vaak bij mama op bezoek gekomen en hij had haar enorm geholpen om haar zaakjes weer op orde te krijgen. Dankzij de armoede in onze jeugd hadden we een bepaalde deskundigheid verworven waardoor we waardering konden opbrengen voor zijn zorgzaamheid en vriendelijkheid. Daarvan gaf hij geen blijk omdat hij met ons te doen had, maar omdat hij ons mocht en dan vooral mama. Hij kwam over het grasveld naar ons toegelopen op de weifelende manier die we inmiddels van hem kenden. Eerst schonk hij ons van een afstandje een stralende glimlach, maar daarna betrok zijn gezicht en stakte zijn tred, alsof hij het nauwelijks kon opbrengen zijn lichaam te tonen aan mensen die hij aantrekkelijk vond. Hij was dan ook een uitermate lelijke man. Zijn bedroefde gezicht was vaal en de wallen onder zijn ogen vielen tot op zijn wangen, die net zozeer hingen als zijn onderkinnen. Hoewel hij prachtige, keurige kleren droeg, zakte zijn kleine lijf uiteen in wanorde, als een paraplu waarvan alle ribben kapot zijn en die daarom is samengebonden. We beschouwden zijn verschijning echter niet meer als afwijkend, maar zagen die als een teken dat hij tot een lievere, zachtaardigere soort behoorde dan de normale mens. Hij was niet meneer Morpurgo, maar een morpurgo, zoals hij ook een eland of een miereneter had kunnen zijn, en dat was iets goeds.

‘Wat fijn dat je er weer bent!’ riep mama uit. ‘Je secretaris liet ons schrikken toen hij schreef dat hij niet wist hoe lang je op het vasteland zou blijven.’ Terwijl hij haar hand vastpakte, keek ze hem bezorgd aan. Zijn huid was namelijk erg geel en hij keek nog bedroefder uit zijn ogen dan anders. ‘Je lijkt wel ziek! Ik weet al wat eraan scheelt. Je bent natuurlijk op zo’n plek geweest waar ze alles in olie klaarmaken!’

‘Waar ze alles in olie klaarmaken?’ herhaalde hij. Even was hij met stomheid geslagen. ‘Wat bijzonder dat je dat zomaar hebt geraden! Ze bereidden er inderdaad alles in olie. Het was een ruige kust en de bewoners waren stijfkoppen. Zelfs als ze alle boter en alle reuzel ter wereld hadden, zouden ze nog voor olie kiezen. En als ze het vers geleverd zouden krijgen, zouden ze het laten bederven, zodat de door hen gewenste walgelijke walmen uit hun walgelijke keukens in hun walgelijke steegjes kunnen drijven. Maar ik ben niet helemaal eerlijk. Het waren eenvoudige mensen die geen kwaad in de zin hadden. Het lag aan de reden van mijn komst. Daardoor,’ zei hij met een meelijwekkende blik, ‘kreeg ik een enorme hekel aan die plek. Gelukkig verliep het allemaal sneller dan ik had verwacht. Nu is het voorbij, dus laten we het maar vergeten. Het heeft geen zin eraan terug te denken,’ zei hij knorrig tegen zichzelf. ‘Ik besloot afleiding te zoeken door de familie Aubrey bloemen te brengen, maar ik tref ze aan bij hun eigen bloemen, mooier dan welke ik ook maar mee zou kunnen nemen.’

‘U drijft de spot met ons,’ zei Cordelia.

‘Nee, het is de waarheid,’ zei meneer Morpurgo. ‘Van mij zullen jullie geen onzin horen over dat korstjes lekkerder zouden zijn dan kaviaar. Clare, er zullen je kinderen nog veel teleurstellingen te wachten staan als ze niet beseffen dat kost-

bare zaken doorgaans veel mooier zijn dan prullen. Dat geldt evengoed voor een tuin als voor wat ook. Orchideeën zijn oneindig veel mooier dan strandvioliertjes. Zelfs een idioot ziet dat. Toch is het zo dat je voor een vriend geen mooiere bloemen mee kunt nemen dan er al in zijn tuin staan. Die hebben een kleurenpracht die een afgesneden bloem binnen een uur verliest. De blaadjes van jullie tulpen hebben een gloed die mijn bloemen gedurende de reis zijn verloren. En als je in de bloem kijkt, zul je poeder op de meeldraden en de stamper zien...’ Even waren we bang dat hij een tulp ging plukken om dit te laten zien, maar dat deed hij natuurlijk niet. ‘Dat poeder viel al van mijn bloemen toen de kweker ze binnenbracht. Ik heb dus bloemen voor jullie meegenomen die niet zo mooi zijn als die van jullie, maar dat is nog niet alles. Ik heb er ook veel te veel meegebracht. Kijk maar, mijn chauffeur, die voor het raam staat, bezwijkt bijna onder de anjers, tulpen en orchideeën en doet zijn best om zijn mening over mijn overdaad niet op zijn stoïcijnse gojse gezicht te laten doorschemeren. Er ligt zelfs nog meer in de auto. Ik overdrijf ook altijd,’ klaagde hij, waarbij hij in de hoop op medeleven om zich heen keek.

We hadden hem nog nooit zo lang aan één stuk horen praten en zijn klaagzang klonk alsof hij zich daarmee wilde weerhouden van wat het ook maar is wat mannen doen om te voorkomen dat ze in tranen uitbarsten. We gingen dichterbij hem staan. ‘Maar dat vinden we juist leuk,’ zei Mary. ‘Van mooie dingen wil je er altijd meer dan één en hoe verder je van dat vrekkengetal komt, des te blijer je wordt.’

‘Maar ditmaal levert dat alleen maar gedoe op,’ bromde meneer Morpurgo. ‘Die arme Kate zal overal naar vazen moeten zoeken. Ik zal er een paar gaan kopen.’

‘Nee, niet doen,’ smeekte mama. ‘Dan koop je er veel te veel.’
‘Zie je wel!’ zei meneer Morpurgo. ‘Je hebt me door.’

‘Kom mee naar binnen voor een rustig kopje thee en dan zetten de kinderen ondertussen de bloemen in alles wat ze maar kunnen vinden,’ zei mama. ‘Edgar, ik maak me echt zorgen om je. Hoe kun je er nu mee zitten dat je te veel bloemen meebrengt? Te veel bloemen! Dat is toch absurd? Je bent vast ziek. Echt, het komt door die olie. We hebben voor jou nog wel kaakjes voor in de thee.’

Meneer Morpurgo maakte zich klein in de grootste leunstoel die we hadden en keek nog steeds alsof hij iets verkeerd had gedaan. Ondertussen pakten wij vazen, kannen en karaffen, die we vulden met zijn overdaad aan bloemen totdat mama zei: ‘Het lijkt hier wel een sprookjesland.’

‘Eerder een bloemencorso,’ verzuchtte hij. Hij haalde een envelop uit zijn zak. ‘Lees alsjeblieft deze brief van mijn vrouw even,’ zei hij. Toen ze hem aanpakte, glimlachte hij, alsof hem plotseling te binnen schoot dat de wereld hem in een bepaald opzicht toch gehoorzaamde.

Al snel legde mijn moeder de brief neer en zei ze: ‘Erg aardig van je vrouw dat ze kennis met me wil maken. Echt ontzettend aardig, uitgerekend nu ze net terug is uit Pau en vast veel aan haar hoofd heeft. Maar ik wil haar niet tot last zijn. Ze heeft ongetwijfeld veel vriendinnen en nodigt me alleen uit beleefdheid uit. Ze kan toch onmogelijk echt de behoefte voelen om zo’n oninteressante vrouw als ik te leren kennen?’

‘Onzin,’ zei meneer Morpurgo. ‘Je was een gevierd pianiste en je bent een bijzondere vrouw. Bovendien ben je de echtgenote van een oude, dierbare vriend van me. Natuurlijk wil mijn vrouw kennis met je maken. Het zou dom van haar zijn om dat niet te willen en dat zou ook ver van me af staan. Ze is

erg intelligent, knap, impulsief en hartelijk.’

‘Ik had niet anders verwacht,’ zei mama. ‘Maar het is echt ontzettend aardig van haar. Ze wil ons bovendien allemaal ontmoeten. Maar we zijn met zovelen! En Richard Quin is nog maar een schooljongen en daar veel te jong voor.’

‘Welnee,’ zei meneer Morpurgo. ‘Jullie moeten allemaal komen. Het is toch idioot dat jullie nog nooit bij mij op bezoek zijn geweest.’

‘Jawel, hoor,’ zei mama.

‘Niet waar,’ zei meneer Morpurgo. ‘O, ik snap al wat je bedoelt. Maar dat huis aan Eaton Place is niet van mij. Het was van een oom die enkele jaren geleden is overleden. Het leek mijn ooms en neven beter om het aan te houden. Het komt goed van pas als een van ons familie uit Parijs, Berlijn of Tanger op bezoek krijgt, zoals dat afgelopen winter bij mij het geval was. Maar...’ zei hij met de ernstige maar zelfgenoegzame blik van iemand die opeens een spijzieke idee krijgt, ‘het nieuwe Ritz Hotel is ook aangenaam. Een suite daar zou hen eveneens bekoren. Mijn eigen huis is totaal anders. Kijk maar naar het briefhoofd. Ik zou graag willen dat jullie het allemaal zien. Het doet er niet toe dat Richard Quin nog zo jong is. Ik wil dat jouw gezin kennismaakt met het mijne. Volgens mij is hij ook maar een paar maanden jonger dan onze Stephanie. Als zij bij de lunch is, dan kan hij er toch ook bij zijn? Misschien vindt hij het wat saai, maar hopelijk wil Richard Quin mij dat genoeg doen.’

Richard Quin zat omringd door gele tulpen op zijn hurken en schonk hem een stralende glimlach. ‘Ik doe alles om u te plezieren.’ Dat meende hij ook. Hij deed mensen net zo graag een plezier als dat hij van sport hield.

‘Het is belangrijk dat hij erbij is,’ zei meneer Morpurgo op

geheimzinnige toon terwijl hij over Richard Quins hoofd heen mama aankeek. ‘Heb je al eens bedacht dat hij de enige jongen is binnen onze gezinnen? Och, kijk toch niet zo vertwijfeld. Het komt echt allemaal goed, anders had ik deze uitnodiging niet meegenomen. Mijn vrouw en ik hebben er gisteravond over gesproken. Mijn dochters, hun gouvernante en zij waren het afgelopen halfjaar in Pau bij haar moeder, die astma heeft en nu daar woont. Ze was even een dag thuis om te vertellen dat haar moeder is opgeknapt en dat iedereen over tien dagen terugkomt.’ Hij begon te lachen. ‘Ik zei toch al dat ze impulsief is. Ze kon niet wachten het me te vertellen en wilde me gewoon even zien, en daar was ze. Nu is ze weer weg. Het lijkt me heerlijk om mijn dochters en haar weer thuis te hebben! Er gaat niets boven samen met je vrouw en kinderen vrienden ontvangen. Jullie zullen de eerste gasten zijn. Maar nu moet ik gaan. We zien elkaar over twee weken. Ik heb voor een zaterdag gekozen omdat de jongelui dan niet naar school hoeven.’ Hij stond glimlachend op, alsof hij aan iets aange-naams dacht en er snel vandoor wilde om daar in zijn eentje van te genieten. Zijn donkere ogen, die straalden van dit geheimpje, vielen op de stapel rode anjers die Mary en ik op een schaal hadden gelegd. Met zijn dikke vingers graaide hij erin totdat hij een van de mooiste had gevonden. Hij brak de sappige stengel door en stak de bloem in een knoopsgat. Toen hij neerkeek op de donkerrode corsage werd hij weer bedroefd. ‘Als alles voor de wind gaat,’ zei hij verontschuldigend tegen mama, ‘word je vanzelf vrolijk. Dat hou je dan niet tegen.’

‘Waarom zou je ook?’ vroeg mama.

‘Omdat het toch een soort verraad is aan alles wat niet goed is gegaan,’ zei hij weifelend.

‘Zo’n idioot idee zou nu nooit in je zijn opgekomen,’ zei

mama, ‘als je niet zoveel had gegeten dat in olie was klaarge-
maakt.’

Mary vond al snel een smoes om niet mee te hoeven door een vaag voorstel op een in mijn ogen nogal gewetenloze manier in een ferme belofte te veranderen waarvan ze wist dat ze daarmee een gevoelige snaar bij mama raakte. We wisten allemaal exact wanneer we bij meneer Morpurgo op bezoek zouden gaan, maar mama deelde de precieze datum pas na een tijdje mee. ‘De tiende?’ riep Mary toen uit. ‘Och, mama, dan moet u mevrouw Bates vertellen dat ik die middag niet kan spelen op het liefdadigheidsconcert van St. Jude’s.’ Zoals Mary al had verwacht, zei mama meteen: ‘Wat? Is dat op dezelfde dag? Kun je dan op tijd terug zijn? Nee, dat zal wel niet. Tja, voor alleen maar een sociale verplichting kun je niet onder zo’n belofte uit. Dat kan echt niet. Wat zonde! Ik zal de Morpurgo’s schrijven.’

Ik gaf Mary onder tafel door een behoorlijk harde trap, omdat we voortdurend van mening verschilden over onze deelname aan de wereld van de volwassenen. Mary was van mening dat de mensen die we dan zouden ontmoeten even vervelend als de meisjes en leraressen op school zouden zijn en dat we moesten besluiten dat we niets met hen te maken wilden hebben behalve dat we voor hen optraden. Er zouden vast wel een paar aardige mensen tussen zitten, zoals we op school Ida hadden. Zij wilde arts worden en haar moeder kon heel behoorlijk Brahms spelen, maar zulke mensen zouden we toch wel leren kennen omdat ze, net als wij, aan de zijlijn stonden. We hoefden niet voor eenzaamheid te vrezen, zo zei Mary, want thuis hadden we al het gezelschap dat we nodig hadden. We waren met behoorlijk wat: nu Rosamund en haar moeder Constance bij ons woonden met ons achten, inclusief

Kate, ons dienstmeisje, die er helemaal bij hoorde. We waren zelfs met ons negenen als we meneer Morpurgo meereken- den, want die leek eveneens bij ons te horen; en als papa ooit terugkwam zelfs met ons tien. ‘Waarom zouden we dan nog met anderen aanpappen?’ vroeg Mary. Ik bleef er echter bij dat het de moeite waard was om de wereld buiten Lovegrove te leren kennen. Er moesten immers mensen bestaan die op de personages uit boeken en toneelstukken leken. Auteurs konden die niet zomaar hebben verzonnen.